

Poučení z hrnčířovy dílny

Pozdrav:

Milé sestry a milí bratři, vítám Vás na těchto bohoslužbách slovy apoštolskými: Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi námi. Amen

Introit:

Toto praví Hospodin: *Stůjte na cestách a vyhlížejte, ptejte se na stezky věčnosti: Kde je ta dobrá cesta? Vydejte se po ní a vaše duše naleznou klid. (Jer 6, 16)*

Píseň: 219 (Hory, doly, stráně)

Modlitba:

Svatý Bože, přicházíme do shromáždění tvého lidu, abychom se společně radovali, chválili a vyvyšovali Pána Ježíše Krista. Ty jsi v něm přišel do tohoto světa a vzal na sebe náš hřích, a tak nás vysvobodil z jeho područí. Zjevil jsi nám svou slávu a přinesl nám spásu. Ukázal jsi nám své veliké milosrdenství a zachránil to, co by bez tebe bylo zahynulo. Děkujeme ti, že jsi nám ukázal, kde je opravdová naděje pro člověka. Pane Bože, tys síla všech, kdo v tebe doufají. Vyslyš naše prosby a nepřestávej nám pomáhat svou milostí, abychom plnili tvá přikázání a vždycky smýšleli a jednali podle tvé vůle. Amen.

I. Čtení:

Milí bratři a milé sestry v Pánu Ježíši Kristu, vyslechněte si slova z Písma Svatého, jak je nacházíme zapsaná v listě Římanům, v 9 kapitole, od 16-24 verš.

Blahoslavení jsou všichni, kteří slyší Boží slovo a ve svém srdci ho zachovávají. Amen

Píseň: 320/1-4 (Ó hlavo plná trýzně)

Kázání:

Slova Písma Svatého, nad kterými se budeme dnes zamýšlet, a která nám poslouží jako základ kázání, jsou zapsaná u proroka Jeremiáše v 18 kap., v prvních 12 verších.

1 Slovo, které se stalo od Hospodina k Jeremjášovi:

2 „Vstaň a sestup do hrnčířova domu a tam ti ohlásím svá slova.“

3 Sestoupil jsem tedy do hrnčířova domu, právě když pracoval na hrnčířském kruhu.

4 Ale nádoba, kterou vlastní rukou z hlíny zhotovoval, se nepovedla. Začal znovu a udělal z ní nádobu jinou; dělal, co se mu zdálo být správné.

5 I stalo se ke mně slovo Hospodinovo:

6 „Cožpak nemohu naložit s vámi jako ten hrnčíř, dome izraelský? je výrok Hospodinův. Hle, jste v mých rukou jako hlína v rukou hrnčířových, dome izraelský.“

7 Jednou promluvím proti pronárodu a proti království, že je vyvrátím, podvrátím a zničím.

8 Avšak odvrátí-li se onen pronárod od zla, jež páchal a proti němuž jsem mluvil, budu litovat toho, že jsem zamýšlel způsobit mu něco zlého.

9 Jindy promluvím o pronárodu a o království, že je vybuduji a zasadím.

10 Budou-li se však dopouštět toho, co je zlé v mých očích, a nebudou mě poslouchat, budu litovat toho, že jsem slíbil prokázat jim dobré věci.

11 A nyní vyříd' mužům judským a obyvatelům Jeruzaléma: Toto praví Hospodin: Hle, já připravuji proti vám zlo, to zamýšlím proti vám. Navraťte se už každý ze své zlé cesty, napravte své cesty a své skutky.“

12 Oni však řekli: „Zbytečné řeči. Půjdeme za svými úmysly, každý z nás bude jednat podle svého zarputilého a zlého srdce.“ (Jer 18, 1-12)

Milí bratři, milé sestry.

Jak dlouho ještě?

Asi nebývá příliš obvyklé, aby dítě, jemuž hrozí trest, svým rodičům oznámilo, že stejně bude zlobit dál. Anebo, aby se vězeň propouštěný z vězení loučil s bachaři se slovy, že zase něco vyvede a brzo se vrátí. Ale přesně tak odpovídá Boží lid na výzvu proroka k nápravě... **To jsou jen řeči** říkají, i když původní hebrejský text bychom mohli přeložit ještě ostřeji – **To jsou jen kecy! My budeme žít dál podle svého – podle svého zarputilého a zlého srdce!**

Žít podle svého – to chce velké procento lidí v dnešním světě, i v dnešním Česku. Chtějí žít přesně tak, jak si usmyslí, anebo přinejhorším alespoň tak, jak žijí ostatní. I když takové bytí nedává vůbec smysl anebo je přímo zlé a zvrácené. To, že lidé v biblických dobách byli v tomto stejní jako my, je jenom slabá útěcha. **Spíše špatná vizitka**. Tisíce let hořekování proroků, dva tisíce let křesťanského kázání o milování bližních, ba dokonce o milování nepřátel. Slovo o odpuštění a milosti. A výsledek je smutní až žalostní...

Není tedy divu, když nařikáme nad tím, jak to vypadá. Jak to vypadá v naší zemi, v církvi, ve světě, jako to vypadá s životním prostředím i ve vztazích mezi lidmi. A není taky divu, že mnozí se ptají – jak **dlouho ještě?** Jak dlouho ještě může takový neutěšený stav trvat?

A věřící si tuto otázku kladou samozřejmě ve vztahu k Bohu... **Jak dlouho ještě** může Bůh dopouštět takové zlo, takový chaos a nepořádek, který nyní ve světě panuje a jak se zdá i vždy panoval?

A odpověď, jež slyšíme, nejenom z úst nějakých sektářů blouznících o konci světa, ale i z úst vážených biblických svědků – proroků a apoštolů, zní: **už moc dlouho ne**. Bůh zlo, které sami působíme – **tolerovat nebude!** A mnozí hledají v různých katastrofách, neštěstích a přírodních rozmarech jasná znamení blížícího se konce a soudu.

Poučení z hrnčířovy dílny

K ohlášení soudu si Hospodin Bůh tentokrát vyvolil proroka Jeremiáše., Nejdřív ho ovšem poslal na poněkud neobvyklé místo. Nikoliv do synagogy či kostela, ne do nějaké prorocké školy, aby se dál vzdělával, nikoliv do televizní debaty, **ale posílá ho do hrnčířské dílny**. Hospodin zřejmě chce, aby Jeremiáš nejprve viděl věci jaksi v praxi, aby zkrátka viděl, o čem to je, o čem je život, a především Boží tvořitelské dílo. A to dřív, než o tom začne mluvit a kázat ...

Prorok tedy vstoupí do dílny a vidí tam hrnčíře, který si na hrnčířském kruhu dává práci s hliněnou nádobou. Jenže ona nádoba se mu nepovede. A tak hrnčíř začne své dílo znova a ze **stejně hlíny vytvoří nádobu jinou...** Hospodin tak názorně přibližuje svému proroku, jak je to s jeho stvořitelským dílem. Tak i tak mohou zacházet s hlinou dobrou i hlinou nepoddajnou.

A vy, **praví Hospodin Bůh, jste ta hlína v mých rukou...** VY jste hlína v mých rukou. Koho tím ale Bůh myslí? Předně a na prvním místě jsou jeho slova určena Božímu lidu – domu izraelskému. Právě za nimi je Jeremiáš poslán, aby Izraeli ohlásil slovo soudu. Ale jistě si ta slova můžeme vztáhnout i na sebe – **na v Kristu nový Boží lid, na církev**. I my jsme ta hlína v jeho rukou. Bůh nás formuje a stará se o nás. Povolává nás k úkolům v tomto světě. Ke službě, kterou bychom měli vykonávat v Jeho mene.

Ale, jak víme už i z Bible a taky z celých církevních dějin a koneckonců i ze svých zkušeností – ne každá nádoba se podaří, ne každá církev a společenství je vždy zástupem svědků... Bůh může svou hlínu kdykoli vzít a uplácat jinak. Žádná církev nemá zajištěno věčné místo na zemi (tím spíš ne v nebi) jen na základě předchozích zásluh předků nebo své tradice, nebo dokonce na základě své domnělé zbožnosti. Nikde není psáno, že ta naše Českobratrská církev evangelická tu musí být ještě za sto nebo za dvacet let. Bůh si může místo nás povolat svědky jiné...

Jeho slovo však není určeno jenom a pouze Církvi a jejím jednotám. Jeho hlinou je přece celý svět! Celý svět je božím stvořením, **dílem jeho rukou**. Všechny hory, doly, stráně, všechny národy, nebesa i zem. Ať už jej slyší nebo neslyší, ať už je poslouchají nebo se bouří. On se stejně o to vše stará a pečuje o celé své stvoření. A když tedy celý svět, pak samozřejmě i každý z nás. Každý z nás je tou hlinou; ostatně jméno prvního člověka Adam znamená – hlína nebo zemina. I

každého z nás si Bůh povolal – **vymodeloval** do tohoto světa a přeje si nás dále tvořit a formovat, a to nejenom tak, z rozmaru, **ale přímo ke svému obrazu**.

Slovo soudu

Jsme tedy v Božích rukou, jako hlína v rukou hrnčáře. A je přitom jasné, že hrnčář si se svou hlínou může dělat, co chce. Pokud zjistí, že jím vytvořené nádoby se nehodí ke svému účelu, může vše smést a začít tvořit znovu.

A přesně to se vám stane, neodvrátíte-li se od zlého, vyhlašuje Jeremiáš izraelskému lidu. Budete smeteni! Když od jiného proroka – Jonáše – slyšeli podobnou výzvu ninivští pohané, skutečně se dali na cestu dobra a byli od zlého údělu uchráněni. Ale lid izraelský pokání sverepě odmítá: Ty tvá slova o Božím soud, Jeremiáši, to jsou jen takové báchoroky, to nás nezajímá. My půjdeme za svými úmysly, každý z nás bude jednat podle svého zarputilého a zlého srdce.

Budeme si žít po svém – a ne nějakým kázním. To přece výrazně sedí i do dnešní doby. To se stalo krédem leckoho, možná i většiny lidí, které nějaká kázání nezajímají; ostatně do kostela stejně nechodí. Jenže ani my, co tu jsme, na tom zřejmě nejsme jinak. Budeme-li žít podle svého to je přece i krédo nás, lidí uvnitř církve. Nás, co sice slyšíme, ale neposloucháme. Slyšíme sice, co je dobré a správné, co po nás Pán Bůh žádá, ale stejně si chceme dál žít především podle svých zvyků, svých potřeb, svých zájmů.

Slovo milosti – jsme v jeho rukou!

Zdá se tedy, že to musí být už náš konec. Bůh zřejmě nebude donekonečna snášet své dílo, jež ho ale opustilo. Ani svůj lid, který ho dávno neslyší či neposlouchá. Zdá se, že přijde Boží soud.

A on skutečně přichází ve slově proroka: **Jsme hlína v mých rukou!** To zní až hrozivě. A mnozí skutečně vidí tu Boží ruku tvrdě dopadající ve všech neštěstích a katastrofách, jako odplatu za zatvrzelé srdce i zlé činy.

Jenže čí ruce si myslíme, že to jsou? Co o nich víme? Co nich víme z biblických textů, z kázání, z konfirmace, z nedělní školy, kavárničky? **Jaké, že ty Boží ruce jsou?** Jeremiáš v hrnčářské dílně vidí ruce mistra, který s nesmírnou pečlivostí i opatrností něco tvoří. Pracuje na své díle na hrnčářském kruhu a nevzdává to, ani když se třeba nedaří. To přece nejsou hrubé a tvrdé ruce toho, kdo trestá, ale **laskavé ruce našeho Otce v nebesích!** Ruce, co nás vedou, i kdybychom šli tmou. Ruce, co nás chrání – již od okamžiku našeho příchodu na svět. Ruce, které nám žehnají. Jsou to laskavé ruce Syna, které lámou chléb a sytí hladové, ruce, co spíš hladí, než aby dopadaly sevřené v pěst.

Jsme v Božích rukou, to je slovo soudu, který je nad námi vyřčen – a je to zároveň to nejlepší slovo, které můžeme slyšet – slovo milosti. Jsme v Božích rukách, a to je to nejlepší ujištění.

Bůh dává své hlíně svobodu jako žádný jiný hrnčář. Máme svobodu jeho ruce opustit, nenechat se formovat, máme svobodu snažit se jeho dílo přetvořit. Ano to vše můžeme. Ale potom musíme nést i důsledky takového svévolného jednání. Navzdory všemu zlu je Hospodin stále ochotný dát lidem šanci k pokání. Bůh nabízí svou milost.

Můžeme v Božích rukách zůstat. V jeho dílně, uprostřed kruhu, jako součást jeho díla. A zároveň zůstávající v té naději, že ač nedokonalí, budeme jednou dotvořeni v jeho dokonalý obraz. Amen

Píseň: 682 (Dnes k svému stolu zve nás Pán)

Večeře Páně:

Vyznání vin:

1. Bože, vyznáváme, že plamen tvého Ducha často zhasíme. Místo abychom druhé zapalovali, sami býváme chladní. Vůči tobě, vůči bližním. Ty jsi své učedníky spojil jedním Duchem, a my stále setrváváme v rozdělení a nepřátelství. Nedovedeme v různosti a jinakosti druhých vidět obohacení, nedovedeme respektovat tolerovat a milovat. Ty víš, jak moc bývá naše jednání bezduché. Kdo vyznáváte před Bohem a před bratry a sestrami svůj hřích, řekněte to nahlas: **Vyznávám.**
2. Ty nás neopouštíš, nenecháváš nás zmrznout v zimě našich provinění, rozbitých vztahů, zklamaných nadějí. Ale posíláš svého Ducha, aby nás znovu zahříval a rozněcoval, rozhýbával. Kdo věříte ve stále přítomnou a v Duchu svatém přicházející moc Boží lásky, řekněte to nahlas: **Věřím.**
3. Sami žijeme z odpuštění. Sami spoléháme na odpuštění tvé i všech okolo nás. Ani my nechceme počítat křivdy a provinění, kterých se na nás druzí dopustili. Ke svému ochotě odpustit se přiznejte nahlas: **Odpouštím, s pomocí Ducha svatého.**

Slovo milosti:

Přijměte do svých srdcí slovo milosti:

A. Text:

1 Nyní však není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši,

2 neboť zákon Ducha, který vede k životu v Kristu Ježíši, osvobodil tě od zákona hříchu a smrti. (Ř 8, 1-2)

B. Pozdrav pokoje: „Na znamení pokoje a odpuštění – podejme si mezi sebou navzájem ruce se slovy – POKOJ TOBĚ“.

C. Apoštolské vyznání víry: **Věřím v Boha Otce...**

Slova ustanovení:

Poslyšte slova ustanovení svaté večeře Páně:

„Já jsem přijal od Pána, co jsem vám také odevzdal: Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal **chléb**, vzdal díky, lámal jej a řekl: „Toto jest mé tělo, které se za vás vydává; to čiňte na mou památku.“

Stejně vzal po večeři i **kalich** a řekl: „Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví; to čiňte, kdykoli budete pít, na mou památku.“ Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde.“ (1 K 11, 23-26)

Epikléze (modlitba)

V pokoře tě prosíme, posvět svým Duchem tento chléb a toto víno; ať jsou pravdivým znamením a svědectvím, že je mezi námi a s námi náš Pán Ježíš Kristus. Sešli svého svatého Ducha také na toto naše společenství jednoho chleba a jednoho kalicha, ať nás uvede do tvé pravdy, přivede k jednotě s celou tvou církví, posílí k ochotné službě světu, v němž se má zjevit tvá sláva. Amen

Pozvání:

Pojďte, neboť vše je připraveno. K Večeři Páně jsou zváni všichni, kdo byli pokřtěni a věří v Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

Přijímání:

- *Veźměte a jezte to jest tělo mé, které se za vás vydává.*
- *Veźměte a pijte to jest kalich mé krve, která se prolévá za vás na odpuštění hříchů.*

Písně během vysluhování – 397

Propouštění:

A) *A Pán Ježíš řekl: „Buďte dobré mysli, odpouštějí se ti hříchy“ (Mt 9, 2)*

B) *„V milosrdenství věčném slituji se nad tebou a smlouva pokoje mého se nepohne a milosrdenství mé od tebe neodstoupí, praví Hospodin, Vykupitel tvůj“ (Ž 54,8.10)*

Děkovaná modlitba:

Dobrořečime ti, Pane, za obecenství tvého stolu. Ty jsi nás obdaroval svou přítomností, posílils naši víru a daroval nám naději. Smíme žít pod mocí tvé lásky. Vyšli nás do světa, abychom zvěstovali tvůj pokoj a byli strůjci radosti v síle a moci tvého Ducha. Amen

Píseň: S 273

Ohlášky:

Přímluvná modlitba:

Zůstávej, Pane, se svojí církví. Upevni ji ve víře a lásce. Proměňuj všechny, kdo byli pokřtěni ve tvé jméno. Přemáhej spory a ukazuj církvi cestu k jednotě. Přiváděj ji zpět všude tam, kde hrozí, že zbloudí. Pokoř ji, když je pyšná, posilni ji ve chvílích úzkosti a slabosti. Otevři ji, je-li uzavřená. Dej, ať v ní vládne tvůj Duch, a ne naše lidské sobectví, aby v ní a skrze ni mohli lidé nacházet tebe. A společně ještě voláme...

Otče náš....

Posláni:

18 *„Nevzpomínejte na věci dřívější, o minulosti nepřemítejte.*

19 *Hle, činím něco docela nového a už to raší. Nevíte o tom? Já povedu pouštní cestu, pustou krajinou řeky.*

(Iz 43, 18-19)

Požehnání:

Ať vás provází Boží pravda a milosrdenství v dobrém i zlém a ať vám svítí na cestu, když před vámi bude tma.

Píseň: S 274